

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/114/2021
Identifikačné číslo spisu:	4010899919
Dátum vydania rozhodnutia:	28.02.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:4010899919.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: nesv. H. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XX, XXX XX X., zastúpeného opatrovníčkou: P. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XX, XXX XX X., zastúpenou: JUDr. Katarínou Kaňkovou, PhD., advokátka so sídlom Hurbanova 81, 920 01 Hlohovec, proti žalovaným: 1/ X. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX Š., 3/ Sociálna poisťovňa, ul. 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava (právna nástupkyňa pôvodného žalovaného v 2. rade), zastúpená: JUDr. Dagmar Kubovičová, advokátka so sídlom Nám. Biely Kríž 3, 831 02 Bratislava, o náhradu škody, veci vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 12 C 62/1995, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 25 Co 37/2019-765 zo dňa 11. marca 2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Súd prvej inštancie rozsudkom uložil žalovanému v 1. a 3. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 29.945,13 eura do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a od 01.06.2010 povinnosť uhrádzať žalobcovi stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti - úrazovú rentu v sume 221,25 eura mesačne vždy do 15-teho dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca a túto sumu ďalej upravovať o sumu zvýšenia dôchodkových dávok podľa príslušných právnych predpisov s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. Žalovaným v 1. a 3. rade uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi ročné úroky z omeškania v zákonnej výške zo súm uvedených vo výroku rozhodnutia s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného. V ostávajúcej časti žalobu zamietol. Výslovil, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Svoje rozhodnutie právne zdôvodnil ustanoveniami § 868 Občianskeho zákonníka, § 447 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka účinného v čase vzniku nároku, § 195 Zákonníka práce účinného v čase vzniku nároku, § 1, 2 vyhlášky č. 280/1993 Z.z., § 7 vyhlášky č. 78/1981 Zb. účinnej od 01.09.1981, nariadeniami vlády č. 312/1997 Zb., č. 220/1999 Zb., č. 277/2000 Zb., č. 310/2001 Zb., č. 388/2002 Zb., č. 268/2003 Zb., opatreniami MPSVaR č. 167/2005 Z.z., č. 229/2006 Z.z., č. 197/2007 Z.z., č. 136/2008 Z.z., č. 450/2008 Z.z., č. 413/2009 Z.z., § 82, § 1, 9, § 272 ods. 2, 3, 5, 7, 10 §

293b zákona č. 461/2003 Z.z. Zistil, že v dôsledku poranenia žalobcu, ku ktorému došlo dňa 04.06.1994 bol žalobca práceneschopný od 04.06.1994 do 03.04.1995 a za toto obdobie mu boli vyplatené nemocenské dávky vo výške 34.992,- Sk. Počas práceneschopnosti zamestnávateľ vyplatil žalobcovi sumu 7.992,- Sk a titulom bolestného a SSU sumu 24.825,- Sk, ktorú vyplácal za 1655 bodov v hodnote 15,- Sk. Na základe rozhodnutia Sociálnej poisťovne z 25.05.1995 bol žalobcovi priznaný invalidný úrazový dôchodok od 04.04.1995 vo výške 3.272,- Sk, uvedený v základnej výmere 1.984,- Sk, ktorý so zvýšením za 1AA pracovnú kategóriu predstavoval sumu 2.229,- Sk. Žalobcovi bol vyplácaný dôchodok z titulu pracovného úrazu od 01.03.1997 do 31.08.1997 vo výške 2.836,- Sk. Považoval za nesporné, že poranenia žalobcu spôsobené žalovaným v 1. rade, boli súčasne pracovným úrazom, za ktorý zodpovedal zamestnávateľ žalobcu (pôvodne žalovaný v 2. rade) podľa ustanovenia § 190 Zákonníka práce v rozsahu uvedenom v § 195 ods. 1 Zákonníka práce (platného v čase poškodenia) a žalovaná v 3. rade podľa § 1 a § 2 vyhlášky č. 280/1993 Z.z. a § 272 ods. 1 a 9 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. S poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cz 85/79 ustálil, že povinnosť žalovaných je potrebné určiť tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ďalšieho žalovaného. Na obmedzenie stanovené v § 447 ods. 2 Občianskeho zákonníka a v § 195 ods. 2 Zákonníka práce neprihliadal, pretože škoda vznikla žalobcovi v dôsledku úmyselného konania žalovaného v 1. rade. Zistil, že za vzniknuté poranenia mal žalobca na základe lekárskeho posudku a znaleckého posudku vyčíslené bolestné počtom 910 bodov a sťaženie spoločenského uplatnenia počtom 1650 bodov, spolu 2560 bodov. Titulom základného bodového ohodnotenia právny predchodca žalovaného 2. rade vyplatil žalobcovi sumu 24.825,- Sk. Konštatoval, že v čase vzniku nároku bola výška odškodnenia za bolesť a SSU podľa § 7 vyhlášky č. 78/1981 Zb. účinné od 01.09.1981 určená sumou 15,- Sk za 1 bod. Nestotožnil sa s názorom žalobcu, ktorý pri uplatnení sumy 30,- Sk za 1 bod nesprávne vychádzal z vyhlášky č. 47/1995 Zb. účinné od 01.04.1995. Keďže k úrazu došlo 04.06.1994 bolo potrebné výšku odškodnenia posudzovať podľa vyhlášky č. 78/1981 Zb. Z uvedených dôvodov určil nárok žalobcu na náhradu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia po odpočítaní už vyplatenej čiastky na sumu 13.575,- Sk/450,60 eura ($2560 \times 15 = 38400 - 24825 = 13575 \times 30,1260 = 450,60$), ktorý mu priznal spoločne s úrokom z omeškania vo výške 22 % ročne od 15.06.1995. Priemerný zárobok žalobcu pred vznikom škody mal potvrdený jeho zamestnávateľom v sume 4.930,30 Sk/163,66 eura. Konštatoval, že počas práceneschopnosti žalobcu v trvaní od 04.06.1994 do 03.04.1995 teda za 10 mesiacov by žalobca zarobil 49.303,- Sk/1.636,56 eura, nemocenské dávky boli žalobcovi vyplatené vo výške 34.992,- Sk/1.161,52 eura a zamestnávateľ mu vyplatil sumu 7.992,- Sk. Preto vznikol žalobcovi nárok na vyplatenie rozdielu straty na zárobku počas pracovnej neschopnosti spolu vo výške 6.319,- Sk/209,75 eura, ktorú mu priznal spolu s úrokom z omeškania vo výške 22 % ročne od 15.06.1995.

2. Súd prvej inštancie konštatoval, že v časti nároku žalobcu na náhradu straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti bolo potrebné vychádzať z priemerného zárobku žalobcu vypočítaného Slovenskou poisťovňou, a.s., v sume 5.065,- Sk/168,13 eura, s ktorou sa žalobca stotožnil. Dospel k záveru, že žalobca mal nárok na náhradu straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti vo výške rozdielu medzi priemerným zárobkom žalobcu pred poškodením a invalidným dôchodkom v základnej výmere, pretože na zvýšenie dôchodkov podľa predpisov o sociálnom zabezpečení sa neprihliadalo (§ 447 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 195 ods. 1 Zákonníka práce platných v čase vzniku nároku). Zistil, že žalobcovi bol priznaný invalidný dôchodok v základnej výmere 1.984,- Sk/65,86 eura zvýšený za 1.AA pracovnú kategóriu na výšku 2.229,- Sk/73,99 eura. Preto vznikol rozdiel medzi výpočtom, ktorý za zamestnávateľa vykonávala Slovenská poisťovňa, a.s., ktorá vypočítala stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti v sume 2.836,- Sk/94,14 eura ($5065 - 2229$), a skutočnou stratou, ktorá predstavuje mesačne sumu 3.080,- Sk/102,24 eura ($5065 - 1984$). Konštatoval, že z uvedených dôvodov vznikol žalobcovi nárok na zaplatenie rozdielu medzi vyplácanou stratou na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti od Slovenskej poisťovne, a.s., po odpočítaní úhrad od žalovaného v 1. rade spolu vo výške 22.368,- Sk. Určil, že žalobcovi prináleží titulom straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti suma 29.284,78 eura, ktorej výpočet rozpísal v tabuľke nasledovne za rok 1995 preplatok 7,24 eura, za rok 1996 preplatok v sume 310,06 eura, za rok 1997 nedoplatok v sume 270,25 eura, za rok 1998 nedoplatok v sume 1.843,06 eura, za rok 1999 nedoplatok v sume 2053,38 eura, za rok 2000 nedoplatok v sume 2.532,76 eura, za rok 2001 nedoplatok v sume

2.765,88 eura, za rok 2002 nedoplatok v sume 3.012,85 eura, za rok 2003 nedoplatok v sume 2.874,83 eura, za rok 2004 nedoplatok v sume 1.773,35 eura, za rok 2005 nedoplatok v sume 1.991,64 eura, za rok 2006 nedoplatok v sume 2.137,82 eura, za rok 2007 nedoplatok v sume 2.268,27 eura, za rok 2008 nedoplatok v sume 2.395,34 eura, za rok 2009 nedoplatok v sume 2.576,40 eura, za rok 2010 do mája nedoplatok v sume 1.106,25 eura (spolu 29.284,78 eura). Uviedol, že zmena pri výpočte straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti nastala, keď vzhľadom na prudký rast inflácie vláda začala vydávať nariadenia, na základe ktorých sa priemerný zárobok rozhodujúci pre výpočet straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti upravoval o percentá v nich stanovené. Dospel k záveru, že pri výpočte valorizácie bolo potrebné valorizovať už valorizovaný priemerný zárobok. Nepovažoval za správny postup žalovanej v 3. rade (pôvodne vedľajší účastník na strane žalovaného v 2. rade), podľa ktorého sa mal valorizovať len základný priemerný zárobok, pretože každá valorizácia vychádzala z toho, že sa valorizuje posledná suma už valorizovaného či už zárobku alebo dôchodku. Aplikované nariadenia vlády uviedol tiež v tabuľke. Z uvedených dôvodov priznal žalobcovi sumu 29.945,13 eura, ktorá pozostávala z náhrady bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia v sume 450,60 eura, zo straty na zárobku počas pracovnej neschopnosti v sume 209,75 eura a zo straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti v sume 29.284,78 eura. V ostatnej časti žalobu zamietol. Vzhľadom na zložitosť v predmetnej veci podľa § 151 ods. 3 OSP vyslovil že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

3. Krajský súd v Nitre (ďalej aj ako „odvolací súd“) výrokom I. rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti, týkajúcej sa sumy 4 516,27 Eur vo vzťahu k žalovanej v 3. rade potvrdil s tým, že žalovaná v 3. rade je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 4 516,27 Eur v hrubom, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. Výrokom II. v napadnutej vyhovujúcej časti týkajúcej sa úroku z omeškania zo sumy 4.516,27 eura vo vzťahu k žalovanej v treťom rade zmenil tak, že žalovaná v treťom rade je povinná zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 17,6 % ročne zo sumy 125,84 eura od 15.09.2000 do zaplattenia vo výške 17,6 % ročne zo sumy 166,77 eura od 15.10.2000 do zaplattenia vo výške 17,6 % ročne zo sumy 166,77 eura od 15.11.2000 do zaplattenia vo výške 17,6 % ročne zo sumy 166,77 eura od 15.12.2000 do zaplattenia vo výške 17,6 % ročne zo sumy 166,77 eura od 15.01.2001 do zaplattenia vo výške 17,6 % ročne zo sumy 166,77 eura od 15.02.2001 do zaplattenia vo výške 17,6 % ročne zo sumy 166,77 eura od 15.03.2001 do zaplattenia vo výške 17,6 % ročne zo sumy 166,77 eura od 15.04.2001 do zaplattenia vo výške 17,6 % ročne zo sumy 166,77 eura od 15.05.2001 do zaplattenia vo výške 17,6 % ročne zo sumy 166,77 eura od 15.06.2001 do zaplattenia vo výške 17,6 % ročne zo sumy 177,72 eura od 15.07.2001 do zaplattenia vo výške 17,6 % ročne zo sumy 177,72 eura od 15.08.2001 do zaplattenia vo výške 17,6 % ročne zo sumy 177,72 eura od 15.09.2001 do zaplattenia vo výške 17,6 % ročne zo sumy 177,72 eura od 15.10.2001 do zaplattenia vo výške 17,6 % ročne zo sumy 177,72 eura od 15.11.2001 do zaplattenia vo výške 17,6 % ročne zo sumy 177,72 eura od 15.12.2001 do zaplattenia vo výške 17,6 % ročne zo sumy 177,72 eura od 15.01.2002 do zaplattenia vo výške 17,6 % ročne zo sumy 177,72 eura od 15.02.2002 do zaplattenia vo výške 17,6 % ročne zo sumy 177,72 eura od 15.03.2002 do zaplattenia vo výške 15,5 % ročne zo sumy 54,54 eura od 15.04.2002 do zaplattenia vo výške 15,5 % ročne zo sumy 54,54 eura od 15.05.2002 do zaplattenia vo výške 16,5 % ročne zo sumy 54,54 eura od 15.06.2002 do zaplattenia vo výške 16,5 % ročne zo sumy 58,45 eura od 15.07.2002 do zaplattenia vo výške 16,5 % ročne zo sumy 58,45 eura od 15.08.2002 do zaplattenia vo výške 16,5 % ročne zo sumy 58,45 eura od 15.09.2002 do zaplattenia vo výške 16,5 % ročne zo sumy 58,45 eura od 15.10.2002 do zaplattenia vo výške 16 % ročne zo sumy 58,45 eura od 15.11.2002 do zaplattenia vo výške 13 % ročne zo sumy 58,45 eura od 15.12.2002 do zaplattenia vo výške 13 % ročne zo sumy 58,45 eura od 15.01.2003 do zaplattenia vo výške 13 % ročne zo sumy 58,45 eura od 15.02.2003 do zaplattenia vo výške 13 % ročne zo sumy 58,45 eura od 15.03.2003 do zaplattenia vo výške 13 % ročne zo sumy 58,45 eura od 15.04.2003 do zaplattenia vo výške 13 % ročne zo sumy 58,45 eura od 15.05.2003 do zaplattenia vo výške 13 % ročne zo sumy 58,45 eura od 15.06.2003 do zaplattenia vo výške 13 % ročne zo sumy 70,70 eura od 15.07.2003 do zaplattenia vo výške 13 % ročne zo sumy 70,70 eura od 15.08.2003 do zaplattenia vo výške 13 % ročne zo sumy 70,70 eura od 15.09.2003 do zaplattenia vo výške 12,5 % ročne zo sumy 70,70 eura od 15.10.2003 do zaplattenia vo výške 12,5 % ročne zo sumy

70,70 eura od 15.11.2003 do zaplattenia vo výške 12,5 % ročne zo sumy 70,70 eura od 15.12.2003 do zaplattenia do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. Výrokom III. rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti týkajúcej sa zaplattenia sumy 5.503,44 eura s príslušenstvom vo vzťahu k žalovanej v treťom rade zmenil tak, že žalobu v tejto časti zamietol. Výrokom IV. o náhrade trov konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

4. Proti tomuto rozsudku, čo do výroku III., ktorým odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti týkajúcej sa zaplattenia sumy 5 503,44 Eur s prísl., vo vzťahu k žalovanej v 3. rade, tak že žalobu v tejto časti zamietol a proti výroku IV., podal dovolanie žalobca.

5. Dovolanie podal z dôvodov podľa ust. § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne s tým, že napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolateľ žiadal, aby napadnuté rozhodnutie krajského súdu dovolací súd zmenil tak, že žalovaného v 3. rade zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti, zhodne so žalovaným v rade 1., tak, ako bolo rozhodnuté v rozsudku Okresného súdu v Nových Zámkoch sp. zn. 12 C 62/1995 zo dňa 27.05.2010, v prípade, že dovolací súd dospeje k záveru, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu nie je možné zmeniť navrhoval, aby dovolací súd rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec vrátil krajskému súdu na nové konanie a rozhodnutie. Súčasne žiadal priznať náhradu trov dovolacieho konania.

6. Nesprávnosť rozhodnutia odvolacieho súdu podľa žalobcu spočíva v tom, že krajský súd nesprávne právne posúdil otázku zásadného právneho významu, ktorá je v rozhodovacej činnosti dovolacieho súdu posudzovaná rozdielne. Ide o otázku zásadného právneho významu spočívajúcu v právnom posúdení zvyšovania straty na zárobku po skončení právneho predpisu spočívajúcu v aplikácii ustanovenia § 1 zák. č. 320/1993 Z.z. v zmysle ktorého sa upravuje nárok na náhradu za stratu na zárobku tak, že sa priemerný zárobok rozhodný pre výpočet náhrady zvyšuje o zákonom stanovené percentá.

a) Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí 5 Cdo 178/2008 vyššie uvedenú otázku posúdil ako otázku úpravy straty na zárobku ako dôsledok vývoja mzdovej úrovne tak, že pri výpočte priemerného zárobku rozhodujúceho pre výpočet náhrady po skončení práceneschopnosti, vzniknutej pracovným úrazom bolo treba vychádzať z § 201 ods. 2 Zákonníka práce, a teda priemerný zárobok upraviť o výšku priznaných percent postupne zvyšovaním posledne percentuálne upraveného priemerného zárobku. Najvyšší súd prisvedčil námietke žalobcu, že pri výpočte jeho priemerného zárobku rozhodujúceho pre výpočet náhrady za stratu na jeho zárobku po skončení pracovnej neschopnosti vzniknutej pracovným úrazom bolo treba vychádzať z ustanovenia § 201 ods. 2 Zákonníka práce v znení účinnom od 1. júla 2003 a teda jeho priemerný zárobok upraviť o výšku priznaných percent postupne, zvyšovaním posledne percentuálne upraveného priemerného zárobku, t. j. ako to urobil súd prvého stupňa. Prechodné ustanovenie § 252a ods. 1 Zákonníka práce k úpravám vykonaným zákonom č. 210/2003 Z.z. účinným od 1. júla 2003 je vzhľadom na čas vzniku nároku upravenej náhrady za stratu na zárobku (1. júla 2003) nepoužiteľné.

b) V inom rozhodnutí NS SR 2 MCdo 8/2008 bol prijatý záver, že na účely valorizácie zárobku pre náhradu za stratu na zárobku platia nasledujúce zákonom stanovené zásady:

- použije sa suma priemerného mesačného zárobku zamestnanca pred vznikom škody, t. j. pred zníženým zárobkom alebo dosiahnutím nižších zárobkov následkom pracovného úrazu alebo choroby z povolania, pričom priemerný mesačný zárobok sa vypočíta podľa platnej úpravy pre jeho výpočet,
- sumy zvýšenia o príslušné percentá patriace za jednotlivé obdobia sa určujú vždy zo sumy pôvodného, t. j. nezvýšeného priemerného zárobku,
- priemerný zárobok sa zvýši len za celé obdobie nasledujúce po vzniku nároku na náhradu za stratu na zárobku, za ktoré podľa právnych predpisov zvýšenie patrí,
- náhrada za stratu na zárobku po úprave podlieha rovnakému obmedzeniu ako pri priznaní, t. j. § 195 ods. 2 Zákonníka práce a čl. 2 ods. 7 zákona č. 188/1988 Zb. platia aj pre stanovenie výšky náhrady za stratu na zárobku po valorizácii priemerného zárobku.

c) Krajský súd v Nitre v napadnutom rozhodnutí sa odvolal na obidve vyššie citované rozhodnutia ako aj závery NS SR sp. zn. 3 Cdo 63/2016, ktorým bolo predchádzajúce rozhodnutie krajského súdu zrušené a pri výpočte náhrady za stratu na zárobku postupoval tak, že upravoval náhradu za stratu na zárobku podľa príslušných opatrení MPSVaR tak, že zvyšoval priemerný zárobok vždy pôvodný a nie ten zárobok pred vznikom škody, ktorý bol už upravený o predchádzajúce zvýšenia. Týmto došlo k stavu, že náhrada za stratu na zárobku, ktorá ku dňu vzniku nároku na náhradu za stratu na zárobku k 1.5.1995 činila sumu 2.836 Sk aplikáciou opatrení citovaných v rozhodnutí, ktorými sa mala zvyšovať - upravovať náhrada za stratu na zárobku vzhľadom na zmeny vo vývoji mzdovej úrovne, súd namiesto zvýšenia dospel tým, že zvyšoval pôvodný priemerný zárobok vždy k nižšej sume priemernej mesačnej náhrady za stratu na zárobku ako bola stanovená ku dňu vzniku nároku (1.5.1995) čo je neprípustné, nelogické, nesprávne a nezákonné.

d) Krajský súd v Nitre sa napadnutým rozhodnutím priklonil k postupu, ktorým valorizoval len pôvodný zárobok, čím vec nesprávne právne posúdil.

V konečnom dôsledku dovolateľ poukázal na to, že z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že postupom súdu každou valorizáciou - zvýšením sa nárok, ktorý patril poškodenému titulom straty na zárobku po skončení PN znižoval. Je len logické i právne správne, že sa vyhlásenou infláciou a priznaním konkrétneho percenta valorizácie má a musí príjem poškodeného o takto právnym predpisom stanovené percento zvýšiť (nie znížiť ako to tvrdí súd) pričom je potrebné postupovať tak, že sa zvýši posledne upravený priemerný zárobok, pretože aj vyhlásená inflácia kopíruje zvýšenie cien oproti predchádzajúcemu roku.

Dovolateľ poukázal na ustanovenie § 201 ods. 2 Zákonníka práce z ktorého vyplýva, že sa vždy zvyšuje posledne upravený zvýšený priemerný zárobok, čo súd však vôbec nerešpektoval a ani v časti priznania náhrady od 1.7.2003 v súlade so znením tohto zákona nepostupoval a na strane 27 v bode 17. pri výpočte náhrady zvýšil priemerný zárobok vypočítaný k 1.7.2002 zvýšený o valorizáciu podľa opatrenia č.199/2003 Z.z. o 9,3 % hoci mal postupovať tak, že zvýši postupne všetky predchádzajúce priemerné zárobky po vydaní jednotlivých opatrení MPSVaR. Postupom súdu došlo k situácii, že náhrada za stratu na zárobku činí k 31.12.2003 sumu 2.130 Sk/70,70 Eur. O tom, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil svedčí i to, že od 1.1.2004 sa nárok žalobcu považuje za úrazovú rentu a upravuje sa tak, že sa o príslušné percento zvyšuje už samotný nárok na náhradu za stratu na zárobku, čím zákonodarcia zamedzil rôznemu výkladu zodpovedných subjektov.

7. Pri právnom posúdení predmetného nároku bolo potrebné aplikovať zásadu, že v prípade pochybností je potrebné použiť postup v prospech slabšej strany. Rovnako bolo potrebné vychádzať zo zásady, že žiadny zákon nemožno za žiadnych okolností vykladať proti jeho zmyslu. Potom bolo správne, aby súd postupoval tak, že priznanú náhradu ku dňu vzniku nároku bolo potrebné postupne zvyšovať o priznané percentá príslušnými opatreniami MPSVaR a nie znížiť ako to urobil súd. Žalobca je presvedčený, že napadnuté rozhodnutie je nesprávne a teda súd nesprávne posúdil vec tým, že upravoval nárok dovolateľa tak, že zvyšoval nie už zvýšený priemerný zárobok pred vznikom škody, ale pôvodný priemerný zárobok, ktorý bol základom pre výpočet uplatneného nároku ku dňu 1.5.1995.

8. Dovolateľ sa stotožnil s právnym názorom NS SR v rozhodnutí sp. zn. 5 Cdo 178/2008, ktorý posúdil, že pri výpočte priemerného zárobku rozhodujúceho pre výpočet náhrady po skončení práceneschopnosti vzniknutej pracovným úrazom bolo treba vychádzať z § 201 ods. 2 Zákonníka práce a teda priemerný zárobok upraviť o výšku priznaných percent postupne zvyšovaním posledne percentuálne upraveného priemerného zárobku.

9. Napadnutému rozhodnutiu predchádzalo rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 3 Cdo 63/2016, ktorým najvyšší súd rozhodol o dovolaní žalovanej, pričom o dovolaní rozhodovať nemal a ktoré u dovolateľa vzbudzuje pochybnosť o nestrannosti rozhodnutia, nakoľko v tejto veci už rozhodol najvyšší súd v uznesení sp. zn. 3 Cdo 75/2012, ktorým zrušil predchádzajúce rozhodnutie krajského súdu. Poukázal na § 48 Civilného sporového poriadku, pričom v predmetnom prípade najvyšší súd napriek odlišnému právnemu názoru a napriek tomu, že vo veci už rozhodoval o dovolaní, najvyšší súd nepostúpil vec veľkému senátu, ale vydal rozhodnutie, pričom na takýto postup podľa názoru dovolateľa oprávnený nebol.

10. Krajský súd nesprávne právne posúdil otázku zásadného právneho významu spočívajúcu v právnom posúdení objektívnej zodpovednosti zamestnávateľa (právneho nástupcu) podľa ktorej zamestnávateľ zodpovedá za celú vzniknutú škodu, teda aj tú na ktorú bol zaviazaný žalovaný 1/, nakoľko následne je žalovaná 3/ oprávnená vymáhať ju od žalovaného 1/ - škodcu. V prejednávanej veci rozsudok súdu prvej inštancie voči žalovanému 1/ nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť. Žalovaný 1/ ako fyzická osoba zodpovedá za škodu dovolateľovi podľa Občianskeho zákonníka - subjektívne. Uvedené dovolateľ uvádza z dôvodu, že v priebehu konania dovolateľ poukázal na rozhodnutie NS 1 Cz 85/79, kde sa konštatuje, že právnej úprave zodpovednosti rozhodnutie u dovolateľa vzbudzuje pochybnosť o nestrannosti rozhodnutia lebo za škodu zodpovedá objektívne, pričom ak za iného škodcu plnila v rozsahu poskytnutého plnenia jej vzniká nárok voči tomu, kto za škodu zodpovedá podľa Občianskeho zákonníka. Na toto rozhodnutie poukazuje z dôvodu, že v napadnutom rozhodnutí sa súd odchýlil od rozhodovacej praxe, keď voči právnomu nástupcovi zamestnávateľa rozhodol v sume podstatne nižšej ako voči subjektu žalovanému 1/, ktorý za škodu zodpovedá subjektívne.

11. Vzhľadom na objektívnu zodpovednosť zamestnávateľa, mala by žalovaná 3/ zodpovedať za celú škodu, teda tak ako o nej bolo rozhodnuté právoplatne voči žalovanému 1/, nakoľko:

- a) zamestnávateľ z ktorého prešli práva a povinnosti na žalovanú 3/ zodpovedá za škodu objektívne a má právo vymáhať ju po uhradení škody voči zodpovednému subjektu podľa § 201 Zákonníka práce,
- b) takto uvedenými a rozdielnymi výrokmi voči žalovanému 1/ a žalovanej 3/ je výkon rozhodnutia neúmerne sťažený až nemožný, nakoľko nie je možné pri jednotlivých opakujúcich sa dávkach ani pri zročnej sume určiť aká dávka bola plnená ak vymožená suma nie je totožná s mesačnou dávkou a keďže je možné a potrebné vymáhať od druhého subjektu a
- c) Pochybenie rozhodnutia napadnutého týmto podaním spočíva i v tom, že krajský súd síce v rozhodnutí uviedol, že plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť druhého žalovaného, avšak v rozhodnutí postupuje tak ako by išlo o dva samostatné nároky titulom straty na zárobku po skončení práceneschopnosti, jeden voči žalovanému 1/ a druhý voči žalovanej 3/. Žalobcovi vzniká titulom straty na zárobku po skončení PN len jeden nárok, avšak voči dvom zodpovedným subjektom.

12. Nesprávnosť postupu spočíva v tom, že rozhodnúť bolo potrebné o nároku žalobcu voči obom subjektom zhodne vo výške, ktorá titulom toho-ktorého nároku alebo mesačnej dávky žalobcovi patria a to bez ohľadu na to, či vzniká v tom-ktorom mesiaci opakujúca sa dávka voči žalovaným v rozdielnej výške (valorizácie s počiatku neprebíhali jednotne), lebo zamestnávateľ ktorý zodpovedá objektívne za celú škodu si mohol a môže vyplatenú náhradu vymáhať voči tomu, kto škodu svojim zavineným konaním spôsobil. Zmyslom a účelom zákona by mala byť ochrana poškodených osôb a to aby voči obidvom zodpovedným subjektom dosiahol vykonateľné rozhodnutie a poškodený mal tak zabezpečené, že bude môcť dosiahnuť uspokojenie svojho nároku od toho zo zodpovednostných subjektov od ktorého dosiahne uspokojenie rýchlejšie, jednoduchšie a istejšie.

13. Súd tým, že rozhodol voči žalovanej 3/ v inej - nižšej výške nesledoval účel zákona a ochranu žalobcu - dovolateľa ako poškodenej osoby. Dovolať sa stotožnil s rozhodnutím najvyššieho súdu 1 Cz 85/79 a má za to, že sa krajský súd odchýlil od rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu tým, že rozhodol voči zamestnávateľovi, ktorý za škodu zodpovedá objektívne v inej a nižšej sume ako voči škodcovi žalovanému 1/, ktorý za škodu zodpovedá subjektívne. Rovnako za účelom ochrany zamestnancov boli vydané zákonné úpravy podľa ktorých od roku 1994 každý zamestnávateľ bol povinný odvádzať poisťné, nakoľko bola vydaná úprava - zákonné poistenie zodpovednosti za škodu pri pracovných úrazoch a chorobách z povolania podľa ktorého bol každý zamestnanec poistený pre prípad vzniku škody spôsobenou pracovným úrazom. Vyhláška č. 280/1993 Z.z. ako aj neskoršie predpisy garantovali, že v prípade pracovného úrazu sa poškodený domôže úplnej a rýchlej náhrady a bola stanovená i špecializovaná - monopolná inštitúcia, ktorá nároky za zamestnávateľov mala vysporiadať. Ďalšími právnymi predpismi i európskymi normami je i dnes garantovaná ochrana zamestnancov, ktorí utrpeli pracovný úraz, aby im bola poskytnutá účinná a rýchla ochrana. Viacerými právnymi normami, vrátane smerníc Európskeho parlamentu a rady je takáto ochrana garantovaná - bod 3 smernice Európskeho parlamentu a rady 2008/94/ES z 22.10.2008.

14. Vychádzajúc z rozhodovacej činnosti najvyššieho súdu mal krajský súd v napadnutom rozhodnutí o nároku žalobcu - dovolateľa rozhodnúť minimálne vo výške na ktorú bol zaviazaný žalovaný 1/, pretože zamestnávateľ zodpovedá za celú vzniknutú škodu, pričom námietkami dovolateľa sa odvolací súd vôbec nezaoberal.

15. K dovolaniu podala písomné vyjadrenie žalovaná 3/. V časti dovolania vo vzťahu k výroku III. rozsudku krajského súdu žalovaná uviedla, že sa jedná o nárok žalobcu na náhradu straty na zárobku. Predmetom sporu nebol právny základ, ale výška nároku uplatňovaného žalobcom. O predmetnom nároku už raz rozhodol Krajský súd v Nitre rozsudkom sp. zn. 25 Co 384/2014-620 v znení opravného uznesenia, kedy na dovolanie žalobcu a žalovaného najvyšší súd predmetný rozsudok v tejto časti zrušil uznesením sp. zn. 3 Cdo 63/2016. Najvyšší súd konštatoval, že rozsudok krajského súdu pokiaľ ide o spôsob výpočtu výšky nároku žalobcu na náhradu straty na zárobku po skončení PN bol nedostatočne odôvodnený.

16. Krajský súd Nitra pri opätovnom rozhodnutí rešpektoval v plnom rozsahu právny názor vyslovený dovolacím súdom ohľadom spôsobu výpočtu výšky náhrady za stratu na zárobku a svoj postup podrobne a dostačujúco objasnil a zdôvodnil.

17. Žalovaná 3/ má za to, že krajský súd nepochybil, postupoval správne a svoje rozhodnutie riadne a dostatočne odôvodnil.

18. Pokiaľ ide o časť II. odôvodnenia dovolania žalobcu, žalovaná sa domnieva, že aj táto časť sa týka odôvodnenia dovolania voči výroku III. odvolacieho rozsudku. K tomuto uviedla, že žalobca utrpel škodu na zdraví, ktorú mu spôsobila tretia osoba a toto poškodenie utrpel počas výkonu práce. Bol to žalobca, ktorý sa rozhodol si uplatňovať nároky z poškodenia zdravia jednak voči škodcovi, kedy si uplatňoval nároky podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka a jednak voči žalovanej ako nároky z pracovného úrazu, ktoré súd posudzoval a aj musel posudzovať podľa Zákonníka práce. Tvrdenia žalobcu, že rozhodnúť bolo potrebné o nároku žalobcu voči obom subjektom zhodne, tak už z povahy uplatňovania nároku žalobcom je nedôvodné. Navyše každý z účastníkov konania mal svoje samostatné práva sa v konaní brániť, čo žalovaná 3/ aj využila. Žalovaná 3/ je toho názoru, že pokiaľ by si bol žalobca uplatňoval nároky z poškodenia zdravia iba voči zamestnávateľovi a rešpektoval by novú právnu úpravu uvedenú zákonom č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, celé konanie by bolo jednoduchšie a o jeho nárokoch by bolo dávno rozhodnuté. Pojednanie žalobcu v časti II. odôvodnenia dovolania tak nemá pre dovolacie konanie žiadnu relevanciu. V zmysle vyššie uvedeného žalovaná ma za to, že dovolanie žalobcu voči výroku IV. rozsudku krajského súdu nie je dôvodné, žalobca neuviedol v čom má spočívať nesprávne právne posúdenie veci pre ktoré podal dovolanie. Vzhľadom na uvedené žiadal, aby pokiaľ dovolací súd dovolanie neodmietne, aby toto bolo zamietnuté. Zároveň si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania.

19. Žalovaný 1/ sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 424 CSP) a to oprávneným subjektom (§ 427 CSP) zastúpeným podľa § 429 ods. 1 CSP bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti, pričom zistil, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

21. Žalobca smeroval dovolanie s poukazom na § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP, pričom namietal výrok III. odvolacieho súdu, ktorým bol rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti týkajúcej sa zaplatenia sumy 5.505,44 Eur s príslušenstvom vo vzťahu k žalovanej v 3. rade zmenený tak, že žaloba v tejto časti bola zamietnutá. Ďalej dovolaním napadol aj výrok vo vzťahu k náhrade trov konania a to výrok IV.

22. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon

pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

23. Podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

24. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam, toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy, chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

25. Zo samej podstaty dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku vyplýva, že právnu úpravu, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých možno na podklade dovolania výnimočne prelomiť záväznosť a nezmeniteľnosť rozhodnutia súdu predstavujúceho už *res iudicata*, nemožno interpretovať rozširujúco. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

26. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

27. Súčasná judikatúra najvyššieho súdu sa ustálila na tom, že ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil a nevymedzí právnu otázku, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu; dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Na druhej strane bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu; ako aj absencie vymedzenia právnej otázky, nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa), z vlastnej iniciatívy vyhľadávať všetky rozhodnutia odvolacieho súdu, týkajúce sa danej problematiky a následne posudzovať, či sa odvolací súd odklonil od názorov v nich vyjadrených; posudzovať, či dovolací súd rozhodoval rozdielne. V opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný, bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP.

28. Zároveň bol prijatý záver, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je dovolateľ povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne; konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť (stanovisko č. 83 uverejnené v Zbierke stanovísk

NS a rozhodnutí súdov SR č. 9/2018).

29. Právna úprava účinná od 1. júla 2016, dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom.

30. Právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, sa rozumie otázka hmotnoprávna - ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine - ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Zároveň právnou otázkou (od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) je potrebné koncipovať jednak spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 CSP, no zároveň aj dostatočne všeobecným spôsobom tak, aby vôbec bolo možné konštatovať, že vo vzťahu ku konkrétnej otázke skutočne existuje alebo neexistuje ustálená/rozdielna rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Tento záver vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. apríla 2020, sp. zn. III. ÚS 123/2020, podľa ktorého už zo samotného znenia § 421 CSP je možné vyvodiť, že vzhľadom na skutočnosť, že od vymedzenia právnej otázky sa odvíja dovolací prieskum, a to v rozsahu, či sa od nej odvolací súd v rámci jej vyriešenia odklonil, riešil ju rozdielne alebo ju ešte neriešil, je pri jej formulácii nevyhnutný predpoklad jej „zovšeobecnenia“.

31. Dovolací súd pre úplnosť uvádza, že v zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovaně vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

32. V dovolaní, prípustnosť ktorého je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí dovolateľ špecifikovať ním tvrdený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu bližšou konkretizáciou rozhodnutia (rozhodnutí) dovolacieho súdu, ktoré napĺňa pojem ustálená prax dovolacieho súdu (R 83/2018 a 1 Cdo 206/2016, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 27/2017, 4 Cdo 95/2017, 6 Cdo 27/2017, 6 Cdo 35/2017, 7 Cdo 7/2018, 9 Cdo 25/2020). Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa, resp. advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa (2 Cdo 167/2017, 3 Cdo 235/2016, 5 Cdo 13/2018, 7 Cdo 114/2018, 8 Cdo 78/2017, 9 Cdo 25/2020).

33. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, sa dovolací súd zameriava na zistenie a posúdenie vzťahu medzi dovolateľom označeným existujúcim rozhodnutím dovolacieho

súdu, ktoré tvorí súčasť jeho ustálenej rozhodovacej praxe, a novým prípadom. Vychádzajúc z kontextu skoršieho rozhodnutia (judikátu) a jeho skutkového vymedzenia pri tom za pomoci abstrakcie interpretuje v judikáte vyjadrené právne pravidlo (ratio). Táto činnosť dovolacieho súdu je zameraná na prijatie záveru, či nový prípad je s ohľadom na jeho skutkový rámec v relevantných otázkach podobný alebo odlišný od skoršieho prípadu.

34. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

35. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP je relevantná právna otázka, pri riešení ktorej sa v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyskytla nejednotnosť navonok prejavovaná v prijatí odlišných právnych názorov. Ide teda o otázku, ktorú už dovolací súd riešil, avšak právne názory dovolacích senátov sa ešte neustálili (nepredstavujú ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu). Najvyšší súd v rozhodnutiach sp. zn. 8 Cdo 78/2017 a sp. zn. 3 Cdo 196/2018 už uviedol, že ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, je povinný označiť rozhodnutia dovolacieho súdu, v ktorých dovolací súd o danej právnej otázke rozhodoval rozdielne (zaujal iné právne závery). Podobne v rozhodnutí sp. zn. 8 Cdo 141/2017 uviedol, že ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z uvedeného ustanovenia, neoznačil rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré o danej právnej otázke zaujali rozdielne právne závery, nemôže dovolací súd uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Skutočnosť, že dovolateľ vyvodzujúci prípustnosť dovolania z § 421 ods. 1 písm. c/ CSP neuvedie rozhodnutia dovolacieho súdu, ktoré sú rozdielne, považuje najvyšší súd za absenciu náležitosti dovolania v zmysle § 431 až § 435 CSP (porovnaj 1 Cdo 206/2016, 8 Cdo 141/2017, 8 Cdo 50/2017).

36. Najvyšší súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania nie je viazaný (zároveň obmedzený) rozhodnutiami najvyššieho súdu, ktoré v dovolaní označil dovolateľ (viď rozhodnutie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia 1 VObo 22/2020).

37. Dovolateľ špecifikoval dovolanie s poukazom na § 421 ods. 1 písm. a/ a c/ CSP, pričom poukazoval na to, že krajský súd nesprávne právne posúdil otázku zásadného právneho významu spočívajúcu v právnom posúdení zvyšovania straty na zárobku po skončení právneho predpisu spočívajúcu v aplikácii ust. § 1 zákona č. 320/1993 Z.z., v zmysle ktorého sa upravuje nárok na náhradu za stratu na zárobku tak, že sa priemerný zárobok rozhodný pre výpočet náhrady zvyšuje o zákonom stanovené percentá. Pritom poukazoval na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 178/2008 a 2 MCdo 8/2008. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľ vo svojom dovolaní uvádza, že by malo ísť o rozdielnosť rozhodovania s poukazom na tieto dve rozhodnutia najvyššieho súdu.

38. Predovšetkým najvyšší súd ako súd dovolací konštatuje, že odvolací súd v predmetnej veci vychádzal práve z týchto dvoch označených rozhodnutí najvyššieho súdu, ktoré napokon cituje v odôvodnení svojho rozhodnutia a to s poukazom na body 14.4 a 14.5 rozhodnutia. Dovolací súd opätovne poukazuje na to, že najvyšší súd v uznesení zo dňa 1. júla 2009 sp. zn. 5 Cdo 178/2008 prisvedčil námietke žalobcu, že pri výpočte jeho priemerného zárobku rozhodujúceho pre výpočet náhrady za stratu na jeho zárobku po skončení pracovnej neschopnosti vzniknutej pracovným úrazom, bolo treba vychádzať z ustanovenia § 201 ods. 2 Zákonníka práce v znení účinnom od 1.7.2003, a teda jeho priemerný zárobok upraviť o výšku priznaných percent postupne, zvyšovaním posledného percentuálne upraveného priemerného zárobku, tak ako to urobil súd prvého stupňa. Prechodné ustanovenie § 252a ods. 1 Zákonníka práce k úpravám vykonaným zákonom č. 210/2003 Z.z. účinným od 1.7.2003 je vzhľadom na čas vzniku nároku upravenej náhrady za stratu na zárobku (1.7.2003) nepoužiteľné.

39. Zároveň Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. 2 MCdo 8/2008 uviedol: „náhrada za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti alebo pri uznaní invalidity alebo čiastočnej invalidity (§ 195

Zákonníka práce) sa poskytovala poškodenému zamestnancovi ako samostatný čiastkový nárok v čase, kedy už nepoberal nemocenské dávky, ale mal určitú stratu na zárobku, a to bez ohľadu na to, či mu vznikol nárok na invalidný dôchodok alebo nie. Náhrada za stratu na zárobku, ktorá patrila pracovníkovi podľa osobitných predpisov (§ 195 zákona č. 65/1965 Zb. v znení novely) vychádza z priemerného mesačného zárobku pred vznikom škody. Priemerným zárobkom pred vznikom škody je treba rozumieť priemerný zárobok valorizovaný podľa právnych predpisov o valorizácii v tých prípadoch, na ktoré valorizácia dopadá. Na účely valorizácie zárobku pre náhradu za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti platia nasledujúce zákonom stanovené zásady: - použije sa suma priemerného mesačného zárobku zamestnanca pred vznikom škody, t. j. pred znížením zárobkov alebo dosiahnutím nižších zárobkov následkom pracovného úrazu alebo choroby z povolania, pričom priemerný mesačný zárobok sa vypočíta podľa platnej právnej úpravy pre jeho výpočet, - sumy zvýšenia o príslušné % patriace za jednotlivé obdobia sa určujú vždy zo sumy pôvodného, t. i. nezvýšeného priemerného zárobku, - priemerný zárobok sa zvýši len za celé obdobie nasledujúce po vzniku nároku na náhradu za stratu na zárobku, za ktoré podľa právnych predpisov zvýšenie patrí, - náhrada za stratu na zárobku po úprave podlieha rovnakému obmedzeniu ako pri priznaní, t. j. § 195 ods. 2 Zákonníka práce a čl. 2 ods. 7 zákona č. 188/1988 Zb. platia aj pre stanovenie výšky náhrady za stratu na zárobku po valorizácii priemerného zárobku.“

40. Vyjadrenie právneho názoru odvolacieho súdu je celkom zrejmé aj z bodu 14.5 odôvodnenia rozhodnutia s ktorým sa aj dovolací súd stotožňuje a považuje tento za správny. Už citáciou jednotlivých ustanovení príslušných právnych predpisov, ktoré sú citované v tomto bode odôvodnenia rozhodnutia a nadbytočne ich dovolací súd nejde opakovať je zrejmé, že odvolací súd vychádzal aj z právnych názorov vyslovených v predmetných rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR, pričom nie je možné konštatovať, že by išlo o vyslovený rozdielny právny názor na danú právnu otázku vyslovený najvyšším súdom v týchto 2 rozhodnutiach vzhľadom na tam uvedené časové obdobia.

40.1. Krajský súd v Nitre pritom plne rešpektoval vyslovený právny názor v zrušujúcom rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 63/2016 zo dňa 17. októbra 2018 (viď bod 14.1., následne 14.4., 14.5., 14.6 a naň naväzujúce body napadnutého rozsudku s príslušnou špecifikáciou výpočtu nároku) ohľadom spôsobu výpočtu výšky náhrady za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti žalobcu, ktorý podľa rozhodnutia dovolacieho súdu bol nepresvedčivý, ničím nepodložený, práve s poukazom aj na predmetné rozhodnutia najvyššieho súdu.

40.2. Tento nárok žalobcu bol v odôvodnení rozhodnutia (bod. 14.5)výslovne rozlíšený čo sa týka valorizácie náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti žalobcu za čas do 30.6.2003 a za čas, resp. za obdobie od 1.7.2003 do 31.12.2003, kedy sa priemerný zárobok upravoval postupne vždy zvyšovaním posledného percentuálne upraveného priemerného zárobku. V bode 14.6 a nasl. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu je presne špecifikované aj časové obdobie a výpočet náhrady straty na zárobku po skončení PN, ktoré vychádza z uvedených rozhodnutí najvyššieho súdu pri zohľadnení a citácii právnych predpisov k veci sa vzťahujúcim. Z tohto dôvodu nie je možné hovoriť, že by išlo o rozdielnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Spochybňovanie predchádzajúceho rozhodnutia Najvyššieho súdu SR v predmetnej veci sp. zn. 3 Cdo 63/2016 rovnako nie je relevantné postupom cez dovolacie námietky proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v tejto veci.

41. Čo sa týka dovolacieho dôvodu žalobcu a to námietky nesprávneho právneho posúdenia veci, ktoré dovolateľ uvádza v časti II. dovolania, pričom namieta nesprávne právne posúdenie objektívnej zodpovednosti zamestnávateľa (právneho nástupcu) za vzniknutú škodu s tým, že v poukaze na rozhodnutie NS SSR sp. zn. 1 Cz 85/79 by malo ísť o odklon od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), aj v tejto časti je potrebné dovolanie odmietnuť ako neprípustné s poukazom na § 447 ods. 1 písm. c/, resp. f/ CSP.

42. Dovolací súd zdôrazňuje, že v bode 21. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu je uvedené, „ že za stavu, keď viaceré subjekty majú rovnaký dlh voči tomu istému veriteľovi, ale z rozdielneho právneho dôvodu (v danej veci zodpovednosť žalovaného 1/ podľa § 447 OZ a zodpovednosť právneho predchodcu žalovanej 3/ podľa § 195 ods. 1 Zákonníka práce), síce platí, že dlh zaniká v rozsahu plnenia jedného z dlžníkov, avšak z procesného hľadiska je potrebné, aby súd tento stav vyslovil vo výroku

svojho rozhodnutia. Záujmu splnenia všeobecnej požiadavky, podľa ktorej výrok rozsudku musí byť dostatočne určitý a vykonateľný, potom zodpovedá vyjadrenie povinnosti oboch žalovaných zaplatiť žalobcovi tú istú sumu s tým, že plnením jedného žalovaného zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. Pritom je nesporné, že sudy nižších inštancií vychádzali práve z predmetného rozhodnutia NS SSR sp. zn. 1 Cz 85/79 z ktorého právna veta znie: „Nárok na náhradu škody proti organizácii podľa ustanovení Zákonníka práce o odškodňovaní pracovných úrazov ako aj nárok na náhradu škody z tej istej škodnej udalosti proti tomu, kto za ňu zodpovedá podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu, možno uplatniť na súde jednou žalobou.

42.1. Súd tu nemôže uložiť žalovaným povinnosť zaplatiť náhradu škody spoločne a nerozdielne; môže však vysloviť, že „plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.“ Preto aj táto dovolacia námietka je bezpredmetná.

43. Ani veľmi všeobecná námietka dovolateľa, že sa odvolací súd nezaoberal námietkami dovolateľa, že žalovaná 3/ mala byť minimálne zviazaná vo výške, na ktorú bol zviazaný žalovaný 1/, vzhľadom na vyššie uvedené nemôže byť akceptovaná a teda nie je naplnený ani dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP.

44. Rovnako vo vzťahu k dovolaniu žalobcu, čo do výroku o náhrade trov konania (výrok IV. napadnutého rozsudku) s poukazom na § 421 ods. 2 CSP nie je vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP prípustné.

45. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

46. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.